

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHVATAL: PIAC-UTCA 49

A delegációk megnyitása

Láng Lajos a királyhoz. — A trónbeszéd. — Berchtold expozéja.

Berchtold gróf mai expozéjának higgadt hangja és az eseményeken való tárgyias szemléje önkénytelenül is felidéri azon kritikáknak a kritikáját, melyek a lefolyt eseménydus esztendő folyamán a monarchia külpolitikája felől a monarchia mindkét államában elhangzottak annak idején, mikor Berchtold gróf a delegációban a Balkánon mutatózó felhőkről beszélt, melyeket akkor még senki sem látott. A kritikusok azt hitték, hogy ez csak a hadügyi költségek könnyebb kieszközölésére szolgáló eszköz, csakhamar kiderült azonban, hogy Berchtold gróf nagyon is jól volt informálva. Mikor itt volt a baj, akkor meg azt vetették szemére a külügyi politikánk vezetőjének, hogy miért nem léptünk fel erősebben. Talán ma már felesleges ez egymásba ütköző okokat és okokat nyomon kövteni és feszegetni, de egyet meg szabad állapítani: ha a monarchia külpolitikájának kritikái nem vitték volna a dolgokat oda, hogy Bulgária és Szerbia abban a bizonyosságban cselekedhettek, hogy mi nem támadjuk őket hátba, ha ez a bizonyosságunk nem lett volna: a balkáni háboru nem törhetet volna ki. De így is jobb az eredmény reánk nézve, mert hoztunk ugyan áldozatokat pénzben határainknak esetleges megvédésére, de meglettünk óva a háboru borzalmaival.

Legjobb a delegációhoz intézett mai királyi válasz azon passzusa világítja meg a helyzetet, mely azt mondja, hogy békés eszközökkel elértük céljainkat. Ez képezi egyúttal az expozé legegyszerűbb, de egyúttal legékeesebben szóló kommentárját is.

A delegációk mai első napjának kiemelkedő része volt a királyi trónbeszéd, amelynek a külpolitikára nevezetes kijelentése volt.

A delegációk megnyitásáról Bécsből a következőket jelentik:

Gyülekezés és fölvonulás.

Ma reggel tíz órakor a magyar delegáció tagjai részint magyar diszben, részint frakkban összegyülekeztek a Magyar Ház delegációs termében, hogy meghallgassák Láng Lajos bárónak, a magyar delegáció elnökének beszédét, melyet ő felségéhez a delegáció nevében intézni fog. Windischgraetz Lajos herceg huszárfőhadnagy formaruhában szintén megjelent a delegátusok sorában.

A delegáció fölvonulását nagy közönség nézte végig.

Láng Lajos a királyhoz.

Délelőtt fél 11 órakor a magyar delegáció tagjai a Hofburgba vonultak, hogy ő felsége színe elé álljanak. A fogadtatás a titkos tanácsosi teremben történt.

Láng Lajos báró ő felsége elé lépett és a következő beszédet intézte hozzá:

— Császári és apostoli királyi Felség! Legkegyelmesebb Urunk! Midőn Felséged hívó szavára összegyülekeztünk, hogy a törvény keretében reánk várakozó feladatokat megoldjuk, mindenekelőtt kifejezést óhajtunk adni azon b. hódolatnak és tántoríthatatlan hűségnek, mellyel ezen országos bizottság minden egyes tagja Felséged felkent személye iránt viseltetik.

Az alig arasznyi idő alatt, amely utolsó tanácskozásunk óta lefolyt, világrendítő események játszódtak le déli határainkon. A véres háborút, amelyben a százados megpróbáltatások ellenére még mindig győzhetetlennek tartott ozmán népet majdnem teljesen kiszorították Európából egykori vazallusai, nyomon követte egy lehetőleg még véresebb küzdelem, amelyben a tegnap még szövetséges keresztény népek egymás ellen keltek emberirtó, kegyetlen harcra. És ugyanakkor az imént még porig alázott török birodalom egyszerre, mintegy varázssütésre, új életre kelve, visszahódította a pad'sáhk szent sírját, a törökök véráztatta félelmetes erősségét és ezzel újra szilárdan megvetette a lábát Európában. Tanácskozásainkban behatóan és lelkiismeretesen kívánunk foglalkozni azzal a magatartással, melyet kormányunk e rendkívüli események alatt tanúsított, mert nemcsak jogunk, de kötelességünk is megvizsgálni, hogy ez a politika mennyiben felelt meg hazánk és a trón érdekeinek és különösen azon kétségtelen nagy áldozatoknak, amelyekkel a fegyveres béke egy védőerőben résztvett polgártársainkat, mint egyáltalán az ország gazdasági erejét megterhelte.

Az alkotmányos birálatnak e pillanatban nem lehet elejébe vágnunk. Egyet mindazonáltal megelégedéssel és benső örömmel kívánunk kiemelni és ez az a körülmény, hogy, habár az általános európai helyzet gyakori feszültsége mellett nem is élvezhetjük a rég nélkülözött igazi béke áldásait, mégis elkerültük a háboru ember- és vagyonpusztító csapásait. Ez az örömiünk annál teljesebb, mert tudjuk és érezzük, hogy ezt, mint néhány évvel ezelőtt, elsősorban ismét felséged bölcsességének bölcsességének köszönhetjük.

Ugyancsak benső megelégedéssel adhatunk kifejezést újabb tapasztalatok által is megerősített ama meggyőződésünknek, melyet ez az országos bizottság ismételve hangoztatott, hogy a nagy magyar államférfi által kezdeményezett és felséged által elejétől fogva legmelegebben fölkarolt hármasszövetség eme nehéz, szinte válságos időben is úgy az európai béke, mint a monarchia tekintélyének és nagyhatalmi állásának biztosítéka marad és ugyanakkor lehetővé tette azt is, hogy viszonyunk a többi európai országgal is bensőbbé váljék.

Az előterjesztéseket, amelyekkel Felséged kormánya az országos bizottság elé járul, azzal a hazafias buzgalommal fogjuk most is tanulmányozni, melyet minden alkalommal tanúsítani igyekeztünk és amelynél legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy a monarchia és ezzel hazánk érdekében hozandó, elkerülhetetlen áldozatok egyensúlyban maradjanak a nemzet teherviselő képességével. — Midőn hódolat teljes tisztelgésünket befejezzük, kifejezést kívánunk adni ama benső örömiünknek, hogy Felségedet minden korról dacoló töretlen egészségben üdvözölhetjük, annál is inkább, mert Felségednek ez a tüneményes jóléte fokozott bizalommal váltja ki belőlünk azt az óhajt, amely meleg viszhangra talál minden igaz magyar ember szívében: hogy az isteni Gondviselés még beláthatatlan hosszú időre tartsa meg Felségedet ebben a mai, hámulatos életerejében, hű magyar nemzetének boldogságára! Éljen a király!

A delegáció tagjai Láng Lajos beszédét zúgó éljenzéssel fogadták.

A trónbeszéd.

A delegáció elnökének hódoló beszédére ő felsége a következőképp válaszolt:

Melég köszönettel és őszinte megelégedéssel fogadom hűséges ragaszkodásuknak imént elhangzott biztosítását.

A balkáni háborus bonyodalmak, amelyeknek kitörése az önök figyelmét az országos bizottságok legutolsó üléséhez alkalmával foglalkoztatta, a második Balkán-háboru befejeztével lezárultak.

Kormányom törekvése a válság folyamán odairányult, hogy a monarchia politikai és gazdasági érdekeit károsodástól megóvja és hogy a közel keleten a lehetőségig megállapodott helyzet kialakulását mozgástartó elő.

Figyelemmel arra a nagy jelentőségre, a mellyel az Adriai tenger, mint tengeri kereskedelmünknek egyetlen kivezető útja, a monarchiára nézve bír, kormányom különös gondot fordított az albán-kérdés megoldására.

Teljes egyetértésben a szövetséges olasz kormánnyal, a londoni nagyköveti értekezleten javaslatba hoztuk a független albán fejedelemség megalkotását és ehhez sikerült megnyernünk a többi hatalom hozzájárulását és támogatását.

Viszonyunk az összes hatalmakkal tartósan barátságos. A szövetség, amely népeink üdvére évtizedek óta fűz bennünket a német birodalomhoz és Olaszországhoz, komoly időben újlag az európai béke szilárd bástyáinak bizonyult.

Ő Felségének, a német császárnak engem igen megörvendezett legutóbbi itteni látogatása a köztünk és a német birodalom közt fennálló szoros baráti kötelékről újabb tanúságot tett.

Hadi kormányzatom félelmi rendes költségvetése normális keretek közt mozog.

A fokozott hadikészenlét az elmúlt télen tetemes kiadásokat okozott. Ezek mint több követelések terjesztetnek önök elé. Figyelembevételüket az önök ismert hazafias áldozatkészségébe ajánlom.

Fegyveres erőm a balkáni komoly események következményeként ráhárult fáradtság teljes feladatot, nehéz viszonyok között a legodaadóbb kötelességtudással, legteljesebb megelégedésemre oldotta meg.

A hadsereg, a haditengerészet és a két honvédség kipróbált harc képességére támaszkodva, Kormányom részére lehetővé vált, hogy a maga elé kitűzött céloknak békés eszközökkel szerezzen érvényt.

Bosznia és Hercegovina kulturális és gazdasági fejlődésében a szomszédos országok háborus állapota ellenére zavar nem állott be. A vasútépítésekről szóló törvénynek a bosnyák-hercegovinai tartománygyűlés által való elfogadása, amely törvény hivatalosan a két ország számára a politikai és gazdasági okokból sürgősen szükséges forgalmi összeköttetéseket, tanúsága annak az érettségnek, amellyel ez a népképviselői testület a monarchia nagy érdekeit föl fogja.

Földadatuk megoldásánál belátásukra és hazafias buzgalomukra számítva, szívből üdvözlöm önöket.

A trónbeszéd után a király megszólította Láng Lajos báró elnököt, majd Zichy Ágost gróf alelnököt és mindegyikkel váltott néhány szót. Más delegátussal nem beszélt.

Az örült állatorvos merénylete.

Bécs, november 19. Mikor ma délelőtt Lukács László volt miniszterelnök Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszterrel Tisza-beszédének meghallgatására a delegáció épületébe akart menni, a bankgassei magyar ház előtt egy ember kis csomagot dobott a két államférfiu gépkocsija felé. A csomag azonban nem esett a kocsik belsejébe, hanem oldalt esett a földre. A gépkocsiban ülők nem is vették észre az esetet és csak mikor a gépkocsiból kiszálltak, tudták meg az újságíróktól. Azt az embert, aki a csomagot feljűk dobta, a rendőrök letartóztatták. A bécsi detektívnek, aki megragadta, elmondta, hogy ő Szerdahelyi Henrik állatorvos. Arra a kérdésre, hogy ő dobta-e a csomagot, igenlően felelt és azt mondta:

— Igen, én dobtam kártyát és sőt!

Ezzel zsebébe nyult és kivett egy marék konyhasót és egy éppen arra menő gépkocsi felé dobta. A rendőrségre vitték, ahol a csomagot fölbontották és kártyát és sőt találtak benne.

Szerdahelyit a múlt évben kitiltotta a rendőrség Bécsből; mert a delegáció alkalmával a Burg udvarán szintén botrányt rögzített. Most, hogy a kitiltás dacára Bécsbe ment, a tiltott visszatérés miatt eljárás indult meg ellene.

A külügyi expozé.

Délután 3 órakor nyitotta meg a külügyi albizottság ülését Berzeviczy Albert elnök s nyomban a megnyitás után Berchtold Lipót gróf külügyminiszter mondta el expozéját.

Hivatkozott arra, hogy már a múlt év november 5-én mondott expozéjában kifejezésre jutott az, hogy a külügyi politika kétszen van arra, hogy számolnia kell az új balkáni alakulásokkal. A monarchia ugyan Bosznia-Hercegovina megszerzésével lezártnak tekintette balkáni politikáját, mert további terjeszkedés sem előjehenek, sem neki programjában nem volt. A monarchia érdekeit megvédték s így a gondoskodás és a diplomáciai cselekvés tárgya az volt, hogy a monarchiának megfelelő s jövődó terveit biztosító politikát inauráljanak és ezért volt szükség Albánia önálló fejedelemséggé alakítására. Lehetően tartós állapotokat kellett teremteni és pedig lehetőleg békés eszközökkel. A helyzet igen nehéz volt, mert a politika a nagyhatalmakkal barátságatlan fogadtatásra talált, míg végre sikerült a monarchia álláspontjának elfogadtatását keresztülvinni s a nagyhatalmak a monarchia mellé állottak. Nehéz volt a helyzet a nagyköveti konferencián is. Aggodalomra adtak okot a Nyugat-Oroszországi katonai intézkedések, amelyek a nagyobb csapatmegerősítéseket tették szükségessé.

Szót ezután a bolgár-román konfliktus lényegéről és okairól, az északi határon szükségessé vált katonai intézkedésekről, a Szkutari-i kérdéstről, ahol a katonai erélyességgel kellett a komoly intézkedéseket érvényre emelni. Beszél arról, hogy Törökország újjaszületését örömmel látják. A külügyi politika leglényegesebb része a béke, amelyet sikerült is elérni. Az elmúlt időkben a hármasszövetség kiállotta a tűzpróbát, különösen értékes volt Németország támogatása, pedig ez ország a Balkánon különösen érdekeltve nincsen. Barátságos viszonyt akar a monarchia a Balkánon, amelyet meg akar és fog tartani a közgazdasági kapcsolatban. Szerbia kereskedelmi szerződésének tárgyalása már megkezdődik s már barátságos kijelentések történtek is. A legjobb auspiciumok mellett nézhet a monarchia a jövő elé.

Elnök köszönetet mondott az expozéért, amivel az ülés véget ért.

Az ülést pénteken délelőtt 10 órakor folytatják.

A tiszántuli egyházkerület őszi közgyűlése

A püspök beszámolója és programja

A tiszántuli református egyházkerület ma reggel kilenc órakor kezdte meg rendes őszi közgyűlését Baltazár Dezső dr. püspök és Dégenfeld József gróf főgondnok elnökölete alatt. A közgyűlésen a kerületből mintegy 200 lelkész vett részt azonkívül a világi tanácsbírák és kiküldöttek, akik között ott láttuk Domahidy Elemér, Csaba Adorján főispánokat, György Endre volt minisztert, Márk Endre udvari tanácsost, Kovács József polgármestert, Géresi Kálmán tankerületi főigazgatót, Dégenfeld Pál gróf és Domahidy István földbirtokosokat.

A főgondnok megnyitója.

A közgyűlés Baltazár Dezső dr. püspök magas szárnyalású imájával vette kezdetét, mely után Dégenfeld József gróf főgondnok a következő megnyitó beszédet mondotta:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!
Tisztelettel üdvözlöm a közgyűlés megjelent tagjait.

Amidőn mult közgyűlésünk óta az egyházi közéletünket ért nevezetesebb veszteségekről be kívánok számolni, legelsősorban egy olyan egynéről kívánok megemlékezni, aki ugyan nem volt részese a mi egyházi közéletünknek, de mint a konvent egykori elnökének, a dunántúli egyházkerület főgondnokának és a mi közgyűlésünk tagjának: néhai Tisza Kálmán miniszterelnöknek az övége s mint a dunántúli egyházkerület jelenlegi főgondnokának, ami egyházkerületünk tagjának, a jelenlegi miniszterelnöknek: gróf Tisza Istvánnak az édesanyja mindnyájunkhoz közel állott. Azonkívül a hitbuzgósága, jótékonyasága s minden szép, jó és nemessé iránt fogékony lelkülete folytán az egész országban a legnagyobb közbecsülésnek örvendett. Természetesen ez a közbecsülés egyházi köreinkben fokozódott is. Nehéz nekem, mint akit hozzá közeli rokoni kötelek fűznek, megemlékezni egyenkint kiváló érdemeiről. Azért csak azzal kívánok megelégedni, hogy kijelentsem azt, hogy őt olyan egyénnek tartottam, ki méltó arra, hogy az egyházi jegyzőkönyvben megörökíttessék.

Más nagyobb veszteségről is beszámolok: A lefolyt nyáron és ősszel két kiváló tanárt veszített el a mi főiskolánk. Ugyanis dr. Balogh Ferenc és dr. Ozory István haltak el. Az előbbi t. i. dr. Balogh Ferenc 47 esztendőn keresztül volt a mi debreceni teológiánk tanára. A mi jelenlegi lelkészi karunk majdnem kivétel nélkül az ő keze alól került ki. Volt tanítványai ma is hálással emlékeznek meg az ő gyűjtő, lelkesítő és kiváló előadásairól. A másik tanár dr. Ozory István is hosszú időn keresztül szolgálta főiskolánkat és csepegtette a jogi tudományokat a jogászfutásnak a lelkébe és pedig nem eredménytelenül.

Még egy halálesetről óhajtok megemlékezni, mely a legutóbbi időben történt. Claparède Sándor halt meg nov. elején Budapesten hirtelenül és váratlanul. Az elhunyt nem volt hazánkfia, azonban a szintén itten elhalt felesége után, aki magyar asszony volt, Magyarországon rokoni összeköttetései voltak, nagyon gyakran megfordult közöttünk és minden magyar intézmény, a magyarság iránt, de különösen a református magyarság iránt kiváló érdeklődéssel viseltetett; úgy hogy azon utabban fejlődött összeköttetés, mely a mi magyarországi ref. egyházunk és a nyugati reformátusság metropolisza, Genf között kifejlődött, majdnem kizárólag az ő érdeme. Azt gondolom, méltó arra, hogy róla is megemlékezzünk.

A mult őszi egyházkerületi közgyűlé-

süinktől fogva mostanáig lefolyt esztendő ugy hazánkra, mint egyházunkra valósággal nehéz esztendő volt. Békében éltünk ugyan, azonban közvetlen szomszédságunkban, a Balkánon időnkint fel-fellobbant háboruk valóságos ólomsulllyal nehezédtek viszonyainkra is. Hozzájárult a nyárnak és az ősznek igazán abnormis időjárása, úgy hogy hazánk nagyon sok vidékének lakossága és népe a legnagyobb szorongatások között érte el az őszt; a tél nem biztat még nagyon kedvező viszonyokkal. Azonban remélünk kell és biztathatjuk magunkat, hogy az isteni gondviselés a megpróbáltatásokon keresztül végre is szerencsés és jó viszonyok közé fog vezetni.

A nehéz viszonyok dacára is, erőnkhez képest igyekeztünk intézményeinket fejleszteni. Nem is szólva a debreceni egyetemről, mely minden valószerűség szerint a jövő tanév elején — habár egyelőre kisebb körben is — meg fog nyílni, más intézményeinket is vezettük előre és létesítettünk intézményeket. Így a debreceni főgimnázium épülete is elkészült és mostanában történik az átköltözés. Az akadémiai internátus szinte elkészítettük, sőt a tanév elején meg is nyílt. Megnyílt továbbá a debreceni felsőbb leányiskolával kapcsolatban a leánygimnázium, természetesen egyelőre egy osztály, és minden előkészület megtörtént arra nézve, hogy a Debrecenben létesítendő diakónisszaképző intézet elé akadályok ne gördüljenek.

A jövő esztendőnek a végén, vagy az azután következő 1915. év elején meg kell nyílni az egyetemes zsinatnak is. Természetesen, hogy ez idő szerint célunk nem lehet az, hogy ismét teljesen új törvénykönyvet alkossunk a régít féltetvében. Nem volna célszerű, mert ha vannak is hiányai törvénykönyvünknek, azoknak lényegével máit a gyakorlat folytán megbarátkoztunk és nem volna kívánatos, hogy ismét egy „tabula rasa“-t csinálva új törvénykönyvet csináljunk. Itt csak arról lehet szó, hogy egyes nagyobb fontosságú kérdésekben — ahol az intézkedések nem váltak be — ezekre a törvényekre a zsinat újabb novelláris intézkedéseket tehesen. Azt hiszem, ennél nem lehet több feladata a jövő évben vagy az azutániban megnyilándó zsinatnak.

Most pedig a főtiszt. és mélt. egyházkerületi közgyűlés tagjait még egyszer üdvözlve, a közgyűlést megnyitom.

Jelentések.

A megnyitó beszéd elhangzása után a közgyűlés a rendes tárgysorozat tárgyalásába kezdett, amelynek első pontjaként a különböző apróbb jelentéseket vették tárgyalás alá. Így:

Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző bejelentette, hogy a közgyűlés tagjai közül elfoglaltságuk miatt kimentették magukat Tisza István gróf miniszterelnök, Gencsi Sámuel, Domahidy György és Szabó Sándor. A közgyűlés ezek távolmaradását tudomásul vette.

A beregi egyházmegye jelenti, hogy új esperesét Süttő Kálmán személyében megválasztotta, amit a közgyűlés tudomásul vevén. Ugyancsak hasonló jelenti a szatmári egyházmegye is, amely esperesévé Kovács Lajos szatmárnémetii lelkészt választotta meg.

Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző jelenti, hogy a kerület új aljegyzőjévé Fekete Gyula nagyikikindai lelkészt választotta meg, aki új tisztségében az ünnepies esküt a közgyűlés előtt azonnal le is tette.

A kerületi közgyűlés előkészítő bizottsága nevében Kiss Ferenc főjegyző indítványozza, hogy a főgondnoki megnyitóban már hangsúlyozott megemlékezést özv. Tisza Kálmáné, Balogh Ferenc, Ozory István, Claparède Sándor halála alkalmából jegyzőkönyvileg örökítse meg s az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot az elhunytak családjának küldje meg. A közgyűlés az indítványhoz hozzájárul.

A közgyűlés ezután a gyűlés tartamára szavazatszedő küldöttségbe: Balogh Ambrus, Sinka József, Szele György, Fráter Barna és Szabó György tagokat választotta meg.

Kiss ismerteti a tokat, amely szolgálkék című fen zata szerep egyházmegye főtitkárban nyugdíjazá

Suly kiküldöttje javaslátát, telenségne elegendő kergessen oknál fogva ra. Már p kimondja, képtelen ugyan a k töttség az ra valam tor, egy é galomba leghatáro vaslata e

Kiss fogolja. Ség az, a funkcion képtelen, adott ese

Dé zás alá nagy töb határoza

A k Balt mu és i megszív tés — megj zőző

meresse zékeny a nehéz A sulyc lyósitta megköm terheit. térend nyugvá ebben a dást. A amikor tációk tus tan nítóság kultura futja a

Eg 1848: amely pes elt A arról, izben dést, autonó érinti.

M jelenté kálomi lángra Csodá katolic tanusi szerep szövev hogy vinista M hatatl ország amely szálla Felhiv reform

A lelkészek kényszernyugdíjazása.

Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző ismerteti ezután a különböző konventi leiratokat, amelyeknek első pontjaként a lelkész szolgálatképtelenségének a káplántartás jogcíméről fentartása tárgyában hozott határozata szerepel. Az előadó jelenti, hogy a bihari egyházmegye ellenzi ezt a határozatot és fölíratban kell ki a lelképásztorok kényszer nyugdíjazása ellen.

Sulyok István a bihari egyházmegye kiküldöttje éles szavakkal bírálja a konvent javaslatát, amelyet könyörtelenségnek, szívtelenségnek bélyegez. Szerinte, nem lehet elegendő ok az, hogy a konvent nyugdíjba kergessen egy lelképásztort, aki bármilyen oknál fogva nem képes a teljes funkcionálásra. Már pedig a javaslat ezt célozza, amikor kimondja, hogy az elagott, avagy szolgálatképtelen lelképásztorok mellé megengedi ugyan a káplán meghívását, de csak egy esztendőre tartamra. Már pedig ez az időhöz kötöttség azt jelenti, hogy az egyházi funkciókra valamely oknál fogva képtelen lelképásztor, egy év után éppen emiatt kénytelen nyugalmába menni. Egyházmegyéje nevében a leghatározottabban tiltakozik a konvent javaslatára ellen.

Kiss Ferenc a konvent javaslatát pártfogolja. Szerinte éppen a lelképásztori tisztesség az, amely a legegységesebb és a legteljesebb funkcionálást követeli meg. Aki pedig erre képtelen, az adjon helyett a munkásabb — adott esetekben — a fiatalabb erőnek.

Dégenfeld József gróf elnök szavazás alá bocsátja a kérdést, mire a közgyűlés nagy többséggel tudomásul veszi a konvent határozatát.

A püspök jelentése.

A különböző jelentések során elsőnek Baltazár Dezső dr. püspök mély tartalmu és igazán — nemzeti szempontból is — megszívlelendő jelentése szerepelt. A jelentés — melyet Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző olvasott föl — főbb pontjaiban a következőleg szólt:

— A püspöki jelentés legelsőben is elismeréssel adózik a kormánynak azért az előzékeny támogatásért, amellyel a kerület iránt a nehéz idők dacára is mindenkor viseltetett. A sulyos pénzügyi viszonyok dacára is folyósította a lelkészi korpótléket, amellyel megkönnyítette a református papság anyagi terheit. Igaz ugyan, hogy a tanítószolgálat finanszírozásával nem hozta meg azt a megnyugtató, amely méltán várható volt, mivel ebben a kérdésben sem hozta meg a haladást. A régi sebben bennhagyta a régi tövist, amikor az állami tanítókat — az anyagi dotációk alapján — fölébe helyezte a református tanítószolgálatnak. Már pedig a református tanítószolgálat, mint a multban, úgy a jelenben is a kultura szolgálatában megelőzöttes nélkül futja a versenyt.

Egy ut van ennek az orvoslására: Az 1848. XX. törvénycikk teljes végrehajtása, amely ezeket az anomáliákat teljességgel képes eltüntetni.

A püspöki jelentés sajnálattal számol be arról, hogy a közoktatásügyi kormány két ízben is foganatosítani akart olyan intézkedést, amely az egyházkerület legbelsőbb autonóm jogait a lehető legközvetlenebbül érinti.

Mélyen elszomorodva szól a püspöki jelentés arról, hogy Debrecenben a magyar kálomisták ősi fészkeben ujabban heves lánggra lobbant a felekezeti gyűlölség. Csodálattal tapasztalja, hogy itt a harcos katolicizmus mind fenyegetőbb magatartást tanúsít akkor, amidőn állandó vendégként szerepelteti itt a jezsuitákat. A katolikus népszövetség térfoglalását megdöbbenéssel kell, hogy konstataálja éppen Debrecenben, a kálvinista öspolgárság fészkeben.

Mindezeknek az ellensúlyozására mulhatatlanul szükségesnek tartja a jelentés az országos protestáns szövetség megalakítását, amely erőteljes fegyverekkel tud szembeállani a kívülről érkező támadásoknak. — Felhívja a közgyűlést, hasson oda, hogy a református lelkészek, tanítószolgálat, egyházköz-

ségek mind tömegesebben lépjenek be a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságba.

A püspöki jelentés megemlékezik a református zsinatról is, amelyet a konvent határozataként a jövő év folyamán Debrecenben tartanak meg.

Beszámol a jelentés a püspök hivatalos egyházi látogatásairól is és örömeinek ad kifejezést, hogy különösen Máramarosban és Uogcsában a lakosság felekezeti külömbőség nélkül a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel fogadta a magyar püspököt. Ezeket a vidékeken jóformán naponként tapasztalható, hogy a református egyházközségek belső életében a más felekezetek járnak elő a jó példával. Így a nagybocskói egyházközség megalakítása egyenesen és legfőként az ottani görög katolikus lakosságnak köszönhető.

A püspöki látogatásoknak a kapcsán megemlékezik a jelentés több olyan anomáliáról, amely a jövőben föltétlenül segíteni kell. Így: sajnálattal tapasztalta, hogy Tiszadada községnak a főiskola birtokán levő iskolája a legelhangyagoltabb, úgy hogy szükséges, miszerint a kerület vegye azt át kezelésbe a megfelelő állami segítséggel.

Az egyházkerület anyagi viszonyairól hű statisztikát nem szolgálhat, mivel a beküldött jelentések hiányosak és rendszertelenek. Annyit jelenthet, hogy ma a kerületben egy millió száznegyvenötezer a lakosság református lélekszáma.

Ez a szám nem hoz ugyan örömdetes meglepetést, mivel az 1911-ik év végén egy millió száznegyvenhétezerharmincz református hívőből állott a kerület és így az egy esztendő csökkenést mutat.

A püspöki jelentés a legerőteljesebb nemzeti munkát is megsürgeti, amikor a békésbányai egyházmegye állapotáról számol be, ahol a nemzetiségi aknamunka nemcsak politikai és társadalmi téren hódít mind szilabban, de vallási, egyházi dolgokban is. Ajánlja a jelentés, hogy az egyházkerület fokozottabb gonddal és erővel igyekezzék vállalási alapon az igazi nemzeti harcot, mint egy új honfoglalást fölvenni.

Az egyházkerületi közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul a püspöki jelentést, amelynek alapján elfogadta annak minden javaslatát. Elismeréssel adóztak a püspök munkájának és kimondták, hogy a jövő esztendei őszi közgyűlésre egy központi állandó statisztikusi állást kreálnak, a békésbányai egyházmegye fejlesztési programját mindenben támogatják s a jövő évi zsinat alkalmával a Magyar Protestáns Irodalmi Társaságot Debrecenbe meghívják.

A nemzeti munka.

A püspöki jelentés nyomán a közgyűlés érdemlegesen foglalkozott a békésbányai egyházmegye fejlesztésének programjával, amely az igazi nemzeti munka jegyében kell hogy meginduljon.

A békésbányai egyházmegye területén — amelynek lakossága ma tulszulfontan nemzetiségi elem — ma mintegy 34 ezer 84 református él. Oly csekély szám ez, hogy minden négyszögkilométerre csupán egy magyar esik, amely az összlakosságnak 15 százalékát adja. Temesmegyében 11 ezer 135, Torontálban 12 ezer 549, Krassó-Szörényben 10 ezer 400 magyar református él, akik közzé szigetelten a nemzetiségeknek csak a legnagyobb erőfeszítéssel élhetik lelki és nemzeti munkáját. S ez annál inkább figyelemreméltóbb, mivel a nép ott szegény s így önönmagát segíyezni nem tudja, viszont az államtámogatását sem lehet a mai nehéz időkben tulságosan igénybe venni. Az egyházkerület feladata tehát, hogy segítsen itt, orvosolja a bajokat s az új honfoglalást munkába vegye.

Fekete Márton, a békésbányai egyházmegye gondnoka, erőteljes okfejtéssel világitja meg ezt a kérdést és köszönetet mond azért a figyelemért, hogy végre ez a sulyosan problematikus kérdés is napirendre került. Kifejti, hogy a régen létezö békésbányai községek népes magyar községek voltak, történelmi példákat idéz, amelyből sajnálatos konkluziónak vonja le, hogy ma az egész — nagy területet egybefogó — egyházme-

gyében mindössze 19 magyar református egyházközség van, illetőleg ujabban alakult meg a 20-ik és 21-ik Verseczen és Keveváran. Tizezer háromszáz ember, református ember él az egyházmegye területén elszórvan, akik elszántan élnek, magyar ige és vállalási kielégítés nélkül, s így sem a magyarság, sem az egyházuk iránti kötelességüket nem teljesíthetik. Legsürgősebben 12 új egyházközség megalakítására van szükség, amelyeknek a beszervezését könnyen elvégezheti a kerület.

A közgyűlés elfogadta az indítványt az új egyházközségek szervezését illetőleg.

Anyagi ügyek.

Kun Béla dr. főiskolai rektor terjesztette be ezután a főiskolai gazdasági tanács jelentését, amelyet a közgyűlés tudomásul veszen.

A diakónisszaképző-intézet bizottság jelenti, hogy az egyházkerület az 1914. évre segélycimen 6000 koronát folyósított.

A közgyűlés a pénzügyi jelentéseket tudomásul veszi.

Dégenfeld József elnök egy óraker fölfüggeszti a közgyűlést, amelyet holnap reggel folytatnak.

A közgyűlésen résztvevőket Dégenfeld főgondnok a Royal-szállóban ma közebében látta vendégül.

A tökéletes fotográfia.

Mesterművek. Már több alkalommal foglalkoztunk Kozmann Gusztáv művészetével és képeivel. Hogy mindenkor a legnagyobb elismerés hangján emlékeztünk meg az ő kiváló szaktudásáról, páratlan izléséről, a fényképezési technika oly magas fokú fejlettségéről, amely az ő műterméből kikerült képeket precíz kidolgozásaiban jellemzi; páratlanul fényes bizonyítékát szolgáltatja az az újabb arckép csoportozat, amelyet tegnap műtermének kapubejárataánál kiállított. Minden egyes képet, amelyek még lehetőleg föllümulják az előzőeket is — egy-egy mesterműnek lehet a fényképezési alkotások terén nevezni. A nagy kirakatoknak mindjárt az első táblájában ott találjuk Rostás István rendőr főkapitány családi fényképét. A csoport felvételnél, amely a főkapitány lakásán készült, első sorban is meglepő a világítás, amely alig különböztethető meg a műtermi világítástól. Ez minden esetre Kozmann mesternek a minden körülmények között való világítási effektusokbani jártasságát dicséri. Van még egy különös érdekessége ennek a családi képnek s ez az, hogy a felvételnél a családnak csak négy tagja volt jelen, amint azt a felsőkép ábrázolja is, míg az alsó csoporton a család öt tagja van megörökítve. Bámulatos precizitással és gondossággal van a főkapitány-családnak a csoportfelvételkor Budapesten tartózkodó technikus fia a felsőképen látható üres székre behelyezve.

Egy másik nagy kirakattábla mögöl hat nagy portré hívja fel a szemlélő figyelmét. Azt hinnők első pillanatra, hogy hat nagytöltött fénykép, de közelebből szemügyre véve a képek finom lágysága, az átmenetek olvadékonysága bizonyítják, hogy azok eredeti felvételek. Nagy József kir. tan., pénzügyigazgatónak egy világoshatéri beszélő arcú fényképe maga a természetes élet. Másik két genreszerű térkép felvétel hatása magában foglal minden művészi tökéletességet. Az állások keresetlen egyszerűsége, még a festőművészeknek is sok gondot okozó kezek elhelyezése is egy újabb bizonyíték az ő kiváló művészi érzékének. És meg kell nézni a képeken a háttérnek összhangját a képet ábrázoló alakokkal. Minden arc, minden ruha és minden világítás más és más háttérbeli effektusokat kíván és ezeket Kozmann mester nagy festői érzékre valló tudással és a legegyszerűbb eszközökkel oldja meg.

Vagy kísérjük csak figyelemmel Krausz Vilmos főrabinak három nagy képét. Feltűnően szép, hatásos, és élethű a szemüveges mellkép portréja. Festő ecsetje jobban, élethűbben és kifejezőbben nem örökíthette volna meg a zsidók nagy tudású főpapját. De a másik két fényképe is meglepően mesteri al-

kotások. Egy kis művészi érzékkel a részleteknek annyi szépségét fedezheti fel a néző Kozmann Gusztáv ez újabb kiállításában. Mindegyik fényképére lehetetlen kiterjeszkednünk, de összeségükben meg kell emlékeznünk ezeknek a fotografiáknak a szép, meleg tónusáról és a képek kiállításának egyszerű, művészi izlésességéről. Feltűnést kelt még a képek között egy óriási nagytás, amely báró Uray Tibort ábrázolja amint az ügétversenyen két tízes lovát Kárász és Deniquet hajtja. Ez a nagyméretű kép, amely egy egész kis pillanat felvételről készült demonstrálja, hogy a műterem fénykép nagytások terén is európai hírű lesz. Ez a kép a megrendelő engedélye folytán csak két napig lesz látható. A dr. Uffalussy-házban lévő kiállítászerű kirakatok alá Kozmann Gusztáv művészete a legélénkebb forgalmat varázsolta és találkozó helye lett azoknak, akik a művészi szépeért lelkesülnek.

Szent-Királyi Tivadar a vaskorona-rend lovagja

A kereskedelmi kamara elnökének kitüntetésé

Fővárosi tudósítónk föltétlenül megbízható helyről nyert információ alapján jelenti, hogy a király Szent-Királyi Tivadarnak, a debreceni kereskedelmi- és iparkamara elnökének a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a vaskoronarend harmadik osztályát adományozta.

A magas kitüntetés hírét bizonyára széles körben fogadják a legnagyobb örömmel. A becsületes, értékes, nemes munka tipikus képviselőjének érdemeire sugárzott le a kitüntetéssel a legfelsőbb kegy, amely igazán kiváló férfiut ért.

Szent-Királyi Tivadar személye és közéleti tevékenysége közismert Debrecenben. Nincs olyan közgazdasági intézmény, olyan ipari, vagy kereskedelmi érdeket szolgáló mozgalom, amelynek ő szívvél-lélekkel nem lett volna mindig egyik legerősebb híve, sokszor vezére. Mint a kereskedelmi- és iparkamara évtizeden át elnöke, hivatalból is részt vett minden ipari és kereskedelmi mozgalomban, de mint közgazdász és kereskedő ember is, a legnemesebb érdeklődéssel és az ügyeknek nagy szeretetével fordult minden olyan kérdés felé, amely a kereskedelmi ipari, közgazdasági érdekekkel kapcsolatban állott. — Hogy mennyire méltányolták is mindenhol az ő nagy munkásságát, értékes egyéniségét, bizonyítja az a körülmény, hogy közreműködését mindenkor keresték. Viszont az ő kimeríthetetlen munkakedvét, ügyességét, ambícióját és munkabírását igazolja az a tény, hogy soha olyan érdemes munka elől, amelyből nagy közgazdasági hasznok származhattak, vagy amely az ipari és kereskedelmi érdekköröket érintette, ki nem tért s ezért van az, hogy Szent-Királyi Tivadar nevével ma Debrecen közgazdasági életének majdnem minden viszonylatában és legfőképpen a vezető helyen találkozunk. Kezének, munkásságának nyoma ott van egy egész sereg pénzintézet és egyéb ipari s kereskedelmi vállalkozás életében, fölvirágoztatásában. Elnöke ő ma a debreceni kereskedelmi- és iparkamara-

rának, a Debreceni Első Takarékpénztárnak, igazgatósági tagja az István-gőzmalomnak, igazgatósági tagja volt a Debreceni Első Takarékpénztárral egyesült Közgazdasági Banknak, váltóbirálója az Osztrák-Magyar Banknak s még egy sor vállalatnak s mindezek mellett maga is virágzó, nagy kereskedést tart fenn: övé a debreceni nagytőzsde.

Nagy közgazdasági elfoglaltsága mellett a közéleti tevékenységét egyéb téren is érvényesíti: tagja a város törvényhatósági bizottságának s több fontos szakbizottságának, amelyeknek munkájában értékes rész az övé.

Közszereplése, tevékenysége, értékes, hasznos fáradozása munkássága már régen megszerezték számára azt a tiszteletet és közbecsülést, amely csak kivételes embereknek juthat ki s amelynek most mintegy legfelsőbb kifejezése a királyi kegynek e kitüntetésben való megnyilvánulása.

A polgár-érdemek, a közhasznú tevékenység elismerése, és megjutalmazása, fényre való beragyogtatása jól esik nekünk is, mert Szent-Királyi Tivadar kitüntetésében annak az erős és derék embernek jutalmát is látjuk, aki lelkeinek erejével, munkássággal, becsülettel és mérhetetlen munkakedvvel önmaga emelkedett a közbecsülés és köztiszteltet ama magaslatára, ahol a királyi kegy fényre süt reája.

A kitüntetéséről szóló királyi kéziratot a hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSOA:

CSÜTÖRTÖK: A madarász, operett. — (B bérlet.)

PÉNTEK: A hónapos szoba, énekes vigjáték. (C bérlet.)

SZOMBAT: A nevető férj, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Manén-Weszprémy hangverseny

Manén Joánt, a szenális spanyol hegedűművészt tegnapelőtt látta vendégül a fővárosi filharmóniai társaság, ahol Mendelssohn-nak napfényes, poétikus e-moll hegedűversenyével ejtette bámulatba a hallgatóságot.

Ma a debreceni Filharmóniai Társaság első hangversenyén vett részt, még pedig tanítványával, az immár művészsze izmosodott Weszprémy Andorral egyetemben.

Mi is hallottuk az e-moll kristálycsörgedezését, bennünket is ámulatba ejtett Daquin-Manén-féle Kakukknótának merészen vibráló menete, bennünket is elvarázsolat Sarasatának érzéki Zapateadoval, melyben a hangok olyan plasztikusan áramlanak elénk, akár a serpentintánc színei — és mégis, az estélynek kiemelkedő fénypontját mégsem a modern zenének káprázatos tökéletességgel előadott remekei, hanem az a két zenemű képezte, melyre az időközben lefolyt harmadfélszáz esztendő ráütötte volt az abszolút érték nemesítő patináját.

Porporának, a Stradella virágzása idején élt olasz nagymesternék többszólamu G-dur szonátája volt az egyik, melynek üde ritmusa bájosan csendült át a lefutott évszázadokon Manén éneklő hegedűjén. Nem is ebből a világból való annak Largója. A virágdus Firenzei ligeteki között fakadt az, ahol részegít az illat, ahol zengésre támad az Arno fölé boruló hajnali szivárvány is.

Erőtéljes, férfias, művészi öntudattal indult meg Weszprémy Andornak pompás

Amatiján a Bach Kettős hegedűkoncertnek témája, melyhez koordinált szerepben csatlakozott a világneves másik művésznék mély kedélyt felszínre hozó játéka.

Őszintén megvallom: Bachot csak ma ismertem meg. Nem a melodikus lépkedő suitek utján, sem a Máté passzio fejedelmi chorusai révén, sem a Chromatikus fantázia bonyolult gondolatszövevényei utján, hanem ebből az igazán páratlan szépségű kettős koncertből, melynek szédítő mélységei előtt megrettenve áll meg a szárnyalásában elszibbadt lélek.

— Ha az élet összetépné minden reménységemet, ez az egyetlen chorál visszadná hitemet — kiáltott fel Mendelssohn, mikor Bachnak choralfantáziáját hallotta volt. Mit szólt volna ehez az egekig érő alkotáshoz, ami százötven esztendeig állott elfeledten, ép úgy, mint Bach neve!

A vármegyei ház dísztermét ellepő fényes közönség megilletődve hallgatta a két fiatal művésznék ihlettel telt előadását és ha valaha, úgy ezuttal bizonyára őszinték voltak azok a tapsok, melyekkel a virágborította héroszokat több ízben a pódiumra visszaidézték.

Valóságos missziót teljesítenek abbéli elhatározásukkal, hogy a Bach Kettős hegedűversenyt a Zenede tanárainak és növendékeinek csütörtök délelőtt bemutatják, ahonnan Nyiregyházára rándulnak át, a Bessenyei-kör estélyén vendégszerpelendők.

A zongorakiséretet a jeles Dienzl Oszkár ezuttal is a legkifogástalanabb kvalitással látta el.

Nelly.

* „A madarász“. (A színházi iroda jelentése.) Holnap, csütörtökön, folyó hó 20-án Zeller Károly kiváló operettje „A madarász“ kerül színre és pedig B) bérletben. A darab főszerepeit ezuttal is Nagy Aranka, Borbély Lili, H. Serfőzi Etel, Rénai, Sz. Nagy, Váradi, Madas, Szentiványi Gitta, Kassay és Szalay játszák.

* „A diákhercegnő“ — vasárnap délután. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal színterkerül Reinhardt bájos, poétikus meséjű és igen kedves zenéjű operettje „A diákhercegnő“. A darab, mely minden eddigi előadásán közönséget és sikert hozott a színháznak, teljes egészében, minden kihagyás nélkül kerül színre. Amint ezt a délutáni előadások közönsége ezidén láthatta, ép oly elsőrangú művészi nivón állanak a délutáni mérsékelt helyáru előadások, mint az estiek. És a legjelesebb darabokból válogatja össze ez előadások műsorát az igazgatóság.

* A nevető férj. (A színházi iroda jelentése.) A színház operett-személyzete, mely nagy ambícióval készül a legújabb bemutatóra, már megtartotta az első házi főpróbát „A nevető férj“ című újdonságból. Az operett kiváló énekszámával, melyekért Eysler jó neve garantál és kitűnő és rendkívül mulattató szövegével az idény egyik legpompásabb operett-újdonságának ígérkezik. „A nevető férj“ bemutatója szombaton, folyó hó 22-én lesz.

* Egy világhírű táncosnő Debrecenben. Rita Sacchetto, e névre még élénken emlékszünk, midőn először láttuk az Apolló-színházban. Most ismét itt van és ragyogtatja művészetét, ugyancsak az Apolló-színházban, mely színház jelenleg külső benyomásra, valamint művészi tartalmában is jóval tulszárnyalja a helybeli szórakoztató-helyeket. Mert ma már egy darab világvárost is látunk Debrecenben. A mai műsoron Odette 4 felvonásos kaland van, főszerepben a bájos Rita Sacchettoval. A film az izlés és művészetben domináló „Nordisk“-társaság gyárából került ki.

* Ujtás az Apollóban. A mai naptól kezdve a megnyitó-előadások félhelyárrakkal fognak megtartatni. Ezen előadásokon ugyanazon képek kerülnek bemutatásra, mint az esti előadásokon.

KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ.
Krausz Gyula
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZÁM.

Megérkeztek a legújabb :: **kézimunkák** a legolcsóbb :: árban. ::
TELEFON 288. SZÁM

Református zsinat Debreczenben

Az egyházkerület őszi közgyűléséből

Ős-Debrecen a jövő esztendő folyamán kiválóan fontos egyházi eseménynek lesz a színhelye. A magyarországi reformátusság ugyanis — a konvent határozata alapján — itt tartja meg tízévenként szokásos egyetemes zsinatját. A ma megkezdődött kerületi közgyűlés bő tárgyalásban foglalkozott a zsinat megtartásának kérdésével, amelynek legfontosabb ténykedése a kánonjog erejével ható új egyházi törvénykönyv megalkotása lesz. A kerületi közgyűlés — az adott viszonyoknál fogva — ma még bizonyos idegyszerűséggel fogadta a konvent zsinattartó határozatát ugyan, de végeredményében — a tárgyalások során — egyértelmű lelkesedéssel járult ahhoz hozzá.

A kerület zsinatelőkészítő bizottságának a mai közgyűlésen előadott javaslatairól munkatársunk a következőkben számol be:

A zsinati előkészítő bizottság nevében Kiss Ferenc kerületi főjegyző jelenti, hogy a tíz évenként szokásos egyetemes zsinatot a konvent határozataként a jövő év folyamán Debreczenben tartják meg.

Az előkészítő bizottság nem tartja föltétlenül szükségesnek a zsinatnak az 1914-ik év folyamán való összehívását.

Élénk vita fejlődött ki e tárgy fölött.

Dégenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok nem pártolja az előkészítő-bizottság jelentését. Nem pártolja még pedig azért, mivel a főmálló törvények szerint a zsinat megtartása iránt a konvent intézkedik. Az utolsó zsinatot 1904-ben tartották meg s így törvény szerint a jövő év folyamán az újat föltétlenül meg kell tartani. Erdemileg maga is helyesnek találja, hogy a zsinat 1914-ben ne tartassék meg, de a kerület nem helyezkedhetik szembe a főmálló törvényekkel.

Az előkészítő-bizottság javasolja, hogy a jövő évi zsinat ne új törvénykönyvet alkosson meg, avagy a régini stílusú javításokat eszközöljön, hanem a kor és annak követelményei szerint elvi kérdések fölött döntsön.

János Zoltán kijelenti, hogy a legutóbbi zsinat által elfogadott törvénykönyv sem forma, sem tartalom szerint nem megfelelő, sok kívánni valót hágy hátra. Kun Béla dr. akadémiai rektor összeállította a szabatos új törvénykönyv mintáját, amely a legmegfelelőbb lenne annál is inkább, mivel a legutolsó törvénykönyv kodifikálása nem történt meg a kellő gondossággal. Kívánja, hogy például az egyházi alkotmányt tárgyaló egy törvényekből öt cikk alkotassék. Még pedig

1. §. Az egyháztagokra.
2. §. Az egyházközsegekre.
3. §. Az egyházmegyékre.
4. §. Az egyházkerületekre.
5. §. Az egyetemes egyházra vonatkozólag.

Egyebekben ajánlja, hogy a zsinaton megalkotandó új törvénykönyvnek a korszerű követelményekhez kell alkalmazkodni s a törvények kodifikálásánál a zsinat-presbyteri elv érvényesüljön.

Dégenfeld József gróf kijelenti, hogy a kerületi közgyűlés keretében kimondani azt, hogy az érvényben lévő törvénykönyv nem felel meg a homlokára írt zsinat-presbyteri elvnek, nem lehet. Elismeri, hogy igaz van Jánosinak, hogy a következő így alkotassék meg, de hogy az érvényben lévő nem ilyen, ezt az állítást nem fogadhatja el.

János Zoltán helyreigazítja előbbi ki-

jelentéseit, amelyekkel csupán azt akarta mondani, hogy bizonyos dolgokban megfelel ugyan az érvényben lévő törvénykönyv, de mindenben nem.

Baltazár Dezső dr. püspök véleménye szerint a zsinatnak kötelessége, hogy nagy elvi kérdéseket vessen föl és döntse is el azokat, s miután ezeket elintézte, csak azután lehet szó az új törvénykönyv megalkotásáról.

Az előkészítő bizottság javasolja, hogy a zsinat összeülése után azonnal állapítsa meg az elvi kérdéseket, melyek szerint minden pont novellárisan igazodjék s ennek alapján dolgozzák ki az új törvénykönyvet, amelyet egy kiküldendő bizottság kodifikáljon az alatt, amíg a zsinatot elnapolják.

Dégenfeld József gróf kijelenti, hogy egyedül csak a konvent van hivatva a zsinat megtartására és elnapolására. Már pedig a konvent bizonyára kész javaslatokkal áll majd a zsinat elé, amelynek elnapolásáról illetéknépen a kerületi közgyűlés nem határozhat.

Az előkészítő-bizottság javasolja, hogy amennyiben a zsinat a törvénykönyvön elvi változtatásokat tenni nem kíván, hagyja ugyanint van.

Kun Béla dr. indítványozza, hogy a zsinaton külön egyházközsegi törvény készíttessék.

Téessék az egyházi tisztujítás a püspök és főgondnok kivételével kötelezővé;

Az egyházmegyei és kerületi ügyész az egyházközsegek szabad választása alá essék; A tanügy munkásainak a konventben megfelelő hely biztosíttassék;

A választásoknál visszavetési joggal birjon a püspök, főgondnok és kerületi ügyész által képviselt bizottság;

Amennyiben valamely egyházközseg nem kíván vagy nem tud élni a lelkészi meghívás jogával, úgy a választás átruházás után egy 9 tagu bizottságra bízassék.

A közgyűlés a különböző indítványokat a zsinat megtartására vonatkozólag a konvent határozata szerint, az egyes — zsinat elé terjesztendő — javaslatokat pedig az indítványozók intenciói szerint fogadja el.

HIREK

— **Diakonissza-lelkészválasztás.** Többször megírtuk, hogy Debreczenben a jövő év folyamán diakonissza-képző intézetet létesít a református egyházkerület. Ma délután történt a vezető-lelkész megválasztása. Nagy többséggel Makay Lajos losonci lelkész választotta meg a bizottság, ki a fiatal lelkészi gárda egyik kimagasló jeles tagja.

— **A horvát megegyezés.** Gróf Tisza István miniszterelnök ma délelőtt kilenc órakor a Burgban magánkihallgatáson jelent meg a királynál. Félhivatalos közlés szerint a kihallgatás körülbelül egy óra hosszat tartott és a miniszterelnök a folyó ügyekről tett jelentést. — Beavatottak szerint a király döntött a horvát kérdésben s a béke legközelebb már helyreáll.

— **Lelkészválasztás.** Bodnár Gábort, Szele György kiváló képzettségű segédlelkészt, a biharmegyei kis-szántói gyülekezet egyhangulag megválasztotta rendes lelképásztorává.

— **Szabad Iskola.** A gazdasági és népesedési viszonyok fejlődése Magyarországon című sorozatos előadását kezdte meg dr. Szabó Márton főgimnáziumi tanár a Szabad Iskolában tegnap este. Előadó témájának fejtegetése elején a történelmi materializmust említette, mint amely tantétel az államok társadalmi, gazdasági és különösen népesedési viszonyainál érvényesül. A gazdasági viszonyok fejlődését is meggátolását befolyásoló tényezőket tárta fel az előadó, így a föld termékenységét, a földterület gazdaságilag való értékesíthetőségét, amely utóbbi tekintetben Magyarországnak nagyon is kedvező helyzete van. Hazánkban ugyanis a gazdaságilag értékesíthető földterület: 95 százalék. A tényezők sorában taglalta az éghajlatot, a földrajzi fekvést, a bányatermékek használhatóságát felette érthető és élvezetes modorban. Magyarországot gazdasági szempontból általában úgy ismertette, amely állam a régi őserdők hazájából a római légiók lázas tevékenysége folytán átalakítva, szép jövő elé tekinthet. A többféle nézőpontból érdekesen megvilágított előadást a közönség feszült figyelemmel hallgatta.

Holnap, folyó hó 20-án, csütörtökön lesz a Szabad Iskolában az első női előadó által tartott előadás. Dr. Láng Sándorné, a nőmozgalom lelkes apostola tart előadást arról a kérdésről, hogy az u. n. uri társadalom nőinek miféle szerepe van és kell, hogy legyen a feminizmusban? Épp ez a társadalmi réteg húzódozik a egiobban a nőmozgalomtól s a nőkérdést egyedül a kenyeret kereső nők kérdésének tekinti. A felvilágosítás munkája egy társadalmi réteg számára sincs tehát annyira helyén, mint épp a művelt középosztály női előtt. Ezt a munkát vállalta magára az előadó, akinek mai előadása iránt városszerte nagy és élénk érdeklődés nyilvánul. Az előadás kivételesen a városháza dísztermében este 6 órakor tartatik meg s azon mindenki résztvehet a 15 éven alóliai kivételével. Jegyeket a terem bejárata előtt adnak ki.

Szombaton is lesz előadás a Szabad Iskola rendes előadási termében (Simonffy-utca 1/c. szám, II. emelet) s ott dr. Boldisár Kálmán tb. tanácsnok fog beszélni „A népek csatája és Napoleon. 1813. okt. 16—18.” címmel. Már most felhívjuk a közönség figyelmét erre az érdekes tárgyu előadásra.

— **Sztrájk a Ganz-gyárban.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Ganz-gyárban ma a munkások sztrájkba léptek, de délutánig az elmentétek elintéződtek, mert a munkások követeléseik egy részéről lemondtak.

URANUS

Korona-Passagye Telefon 3-28.

CSÜTÖRTÖK PÉNTEKEN
Novem. 20-án Novem. 21-én

REMEK UJ MŰSOR!

8. **A NEVETŐ FÉRJ**
9. Pompás vigjáték 2 részben.

5. **TIGRIS és LILIAM**
7. Dráma 3 felvonásban. „Vitagraph” felvétel.

4. **A KIS IRODISTANÓ**
Amerikai dráma 1 felvonásban.

1. **KÉPEK JAPÁNBÓL.**
Természeti felvétel.
2. **NEW-YORKI TŰZOLTÓK.**
Látványos természeti felv.
3. **FEHÉR ÉS FEKETE.**
Amerikai bohózat.

Előadások: este pontosan 6 órakor. Bemenet minden kép után. Utolsó előadás 10-től. Rendes helyárak. Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál érvényesek.

Szombaton — és — Vasárnap

POMPÁS PATHÉ-MŰSOR!

AKÖTÉLTÁNCOSNÓ

Gyönyörűen színezett kép.
Társadalmi színmű 3 felv.

Kovács Gyula és Társa

Debreczen,

Piac-utca 55. (Hungária mellett).

Őszi és téli ujdonságok

Leány- és gyermekfelöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák. Női leány- és gyermekkalapok.

Mindezen felsorolt cikkek a legolcsóbb szabott áron.

női felöltőkben. :::
Dívatbundák, plüsch
és szörmekabátok.

— Vázsonyit nem hívták meg. Bécsből táviratozzák: A Jokey-Club minden évben egy általános meghívóval vendégül szokta hívni a delegáció tagjait. Ez az idén elmaradt, hanem személyre szóló meghívókat adtak ki s Vázsonyi Vilmos ilyet nem kapott. Andrassy és Károlyi ezt megtudva, közbenjártak a Jokey-Club elnökségénél és Vázsonyinak is meghívót eszközöltek ki.

— A „Magyarország“-ot eladták. — A szélső obstrukciók hivatalos lapja, a „Magyarország“, mint azt már hetekkel ezelőtt jeleztük, gazdát cserélt. Eddigi tulajdonosa a „Magyarország“ hirlapkiadó-vállalat részvénytársaság, amelynek fő részvényesei tudvalevően Holló Lajos, Justh Gyula és Süsmegi Vilmos voltak, eladta az újonnan alakult Országos hirlapkiadó részvénytársaságnak, amelynek részvényei csekély kivétellel Károlyi Mihály gróf kezében vannak. A hivatalos lapban ma jelent meg Kiss József dr. budapesti közjegyzőnek a hiteltelzőkhöz az átvétel alkalmával intézett fölhívása hogy a lapváltással szemben főmálló követeléseiket nyolc nap alatt jelentsék be nála. A tulajdonos-változás egyik küszöbön levő következménye, hogy Holló Lajos, aki eddig a lap főszerkesztője volt, távozik a lap éléről s a lapot Lovász Márton, az eddigi teletelős szerkesztő, mint fő-, Szakács Andor pedig mint felelős-szerkesztő fogja vezetni.

— A városi tisztviselők családi pótléka. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette Kovács József polgármestert, hogy a városi tisztviselők családi pótlékáról alkotott szabályrendeletet jóváhagyta.

— Hazabocsátják a tartalékosokat. — Bécsből táviratozzák: A hadügyminiszter rendelete értelmében az 1910—1911. évi korszályba tartozó valamennyi tartalékost, a kik katonai szolgálatban vannak, november 25-én nem tényleges szolgálatba helyezik. — Valamennyi tartalékost pedig értesíteni kell a rendelet szerint, hogy decemberben előreláthatóan őket is elbocsátják.

— A Polgári Asztaltársaság adakozói. A Polgári Asztaltársaság által fölruházott gyermekek fölruházása céljára adakoztak: Erős Jakab 50 kor, István gőzmalom r.-t. 25 kor., Szöllős Dezső dr., Forray Ernő, Marx János, Strasser és König 20—20 kor., Reichmann Arminné, Rauch Árpád, Falk Armin és Társa, Első Magyar Általános Biztosító, Kölcsonös Segélyező Egylet, Áron Miksa, id. Weichinger Károly, Kovács József polgármester, Mihalovits Jenő, Csütörtöki fölölvásó est rendezősége, Orthodox Izraelita Hitközség, Aczél Géza, Révi Nándor dr. 10—10 kor., Reitzberger Arnold, Debreceni Lajos, Nasch József, Króh Vilmos, Aufricht Vilmos, Reitz Ferenc és fiai, Polgár Zsigmond, Tüdös János dr., Szedler Márton, Lévai Izsó, Molnár Antal, Hegedüs Lóránt dr., Balázs Bertalan dr., Reich Bernát 5—5 kor., Berger Andor dr. 3 kor., Aszódi Mór, Frank Rezső 2—2 kor. Ezenkívül természetben adományokkal hozzájárultak Erber és Fleischmann, Fischer Adolf és fia, Bernfeld Sámuel, Domán és Kurz, Marx János. Az adományozóknak hálás köszönetet mond a Polgári Asztaltársaság elnöksége.

— Az Uránus-színház mai műsorán ismét két nagy sláger kép szerepel, az egyik „A nevető férj“ 2 felvonásos bohózat, mely a berlini „Union Theater“-ban egymás után 500-szor adták elő, a másik sláger „Tigris és lilium“ 3 felvonásos társadalmi dráma, mely az amerikai „The Vitagraph Co.“ cég remek felvétele. Ezek a sláger képeken kívül még 4 pompás amerikai kép, 1 szimfónia, 2 tájkép és 1 kacagató kép kerül bemutatásra.

— Tánadás az utcán. A rendőrségen ma jelentették, hogy Szabó András 19 éves levest ismeretlen egyének megtámadták az utcán és véresre verték. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. Az ismeretlen támadókat a rendőrség nyomozza.

— Talált persely. A helyi vasut egyik alkalmazottja tegnap délután egy feltört perselyt talált, amelyről a rendőrség megállapította, hogy az „Arany Angyal“ gyógyszer-tárból tünt el néhány nap előtt. A rendőrség nyomozást indított aziránt, hogy ki vihette el a gyógyszertárból és ki törte föl.

Amit sok ezer

háziasszony magasztalólag dicsér, annak jónak kell lenni. — A „Valódi“: Franck: kávépótlék joggal kedvence a legtöbb háziasszonynak. — Szíveskedjék 1 csészével megpróbálni.

mg em 181/20111

— Letartóztatott kivándorlók. A debreceni rendőrség tegnap délután a nagyállomáson két utlevél nélküli kivándorlót tartóztatott le. A szatmári vonattal érkeztek meg s a pénztárnál egy tovább utazásra szóló jegyet váltottak meg. Furkó László rendőrőrmesternek feltűnt a két suhanc, igazolásra szólította föl őket, mire ezek zavarba jöttek s rövid hazudozás után bevallották, hogy Amerikába készülnek menni. A szatmármegegyei Tergére valók s a katonaság elől akartak megszökni. Az egyik Hova János, a másik pedig Lata Emánuel. Mindketten egy idősek, alig 19 évesek. A rendőrség őrizetbe vette őket. Mindkettőjüket szülőfalujukba kísérik vissza.

— Akinek teher az élet. — Nagy Teréz fiatal 19 éves cselédeány ma délelőtt gazdájának Csillag-utca 38. szám alatti lakásán marólugot ivott. A mentők beszállították a kórházba.

— Dolgoznak a mentők. Ma a mentőknek egy egész sereg esetben kellett első segélyt nyújtani. Így: Janatka István kertészeti telepen Kónya István 52 éves kocsisnak a körpüresz egyik ujját levágta. — Bánó László 26 éves csavargári munkás három ujját a csavarélesztő-gép lemeteszte. Mindkettőt súlyos sebeikkel a kórházba szállították.

— Nagy Endre színházi bodegája megnyit Batthyány-u. 1. sz. alatt.

— Sztrájk a patkógyárban. A debreceni magyar szabadalmazott lópatkógyár részvénytársaság munkásai ma azért, mivel a vezetőség Papp János bizalmi-férfit a munkából elbocsátotta, sztrájkba léptek. A vállalat vezetősége szerint az elbocsátás oka az, hogy Papp Jánosra nincs szükségük, míg a sztrájkoló munkások azt állítják, hogy mivel az ő érdekükben fölszólalt, azért bocsátották el. Az iparhatóság ma délután a gyárvezetőséget és a munkásokat értekezletre hívta össze, amelyen a békéltetés négy óra hosszai tárgyalás után sem sikerült. A sztrájkban mintegy 150 munkás vesz részt.

— Legfinomabb gyapjuszövetek mesés olcsó árban Kupfer és Társánál. Széchenyi-utca 1/b.

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyven éves hírnévként örövendő Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom norvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom cseppecskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlannul gazdag tápanyag alkotórészei a szervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ez a készítmény úgy nagy, mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számára adják ennélfogva gyermekeiknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer számára rendelik ezen megbízhatónak ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió úgy öregnek mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsióknak kell lennie.

Egy eredeti fillér ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII., akkor egy gyógyszertár utján próbadagot küldünk.

— Egy kendő miatt. Hunyady Róza Széchenyi-utca 22-ik szám alatti lakos ma panaszt tett a rendőrségen, hogy a vele egy házban élő Kovács Mária, mivel a néki kölcsön adott kendőjét visszakövetelte, egy seprőnyéllal megverte. A rendőrség megindította az eljárást.

— 50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban, ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

Meghívó

a Stern József és Testvére Kefegyár Részv.-társaság
1913. évi november hó
28-án délután 3 órakor.
a gyártelep irodájában
(Vénkert) tartandó

VII. évi rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Az 1912/13. év mérlegének megállapítása, az évi nyereség felosztása.
 4. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
 5. Az alapszabályok 11, 22, 23. és 25. §-ainak módosítása.
 6. A sorrend szerinti kilépés folytán megválasztott két igazgatósági tag helyének betöltése.
 7. Három felügyelő-bizottsági tag választása 3 évi időtartamra.
 8. Esetleges indítványok.
- Debrecen, 1913 november 12-én.

Az igazgatóság.

JEGYZET: A közgyűlésen csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, akik részvényeiket a társaság pénztáránál, vagy valamelyik, részvénytársasági alapon álló debreczeni pénzügyintézetnél a közgyűlés előtt 4 nappal letétbe helyezték. (Alapszabály 12. §.)

A mérleg- és eredményszámola a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a részvénytársasági gyártelep irodájában a részvényesek rendelkezésére áll.

NYILTTÉR.

József főherceg szálloda

Budapest, VIII., Baross-tér 2. szám
:: a keleti pályaudvarral szemben. ::

Modern, kényelmes, tiszta. Vendégszobák 3 koronától feljebb. Gőzfűtés, lift, fürdők. Jutányos penzió.

Peg-Króm
KALODONT
Szájviz

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	817.-
Centrák hitel	625.-
4 százalékos koronajárék	81.06
Államvonal	698.-
Jelölt bank	418.-
Rémanományi	841.50
Halgótarjáni	731.-
Közüti vami	628.-

Irányzat:

Magánleszámitóiási kamatláb:

Bécs 5¹⁵/₁₆ %, Berlin 4¹/₂ % London 4¹⁵/₁₆ %

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és König) dobr. bismányos távirati jelentése	
Bécs májusra	10.46
októberre	11.25
1914. apr.	7.97
Róz. októberre	8.76
aprílisa	
Zab októberre	7.23
aprílisa	7.89
Tengeri 1918. évi októberre	6.28
máj	

Készára változatlan.

Gyomorgörccs, kólika, étvágytalan-
ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitünőbb háziszer a

**HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK**

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
gyógyszertárában, Debreczenben.

2715-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy a Derecskei Népbank r. t. végrehajtható Rokonál János és neje derecskei lakosok ellen folytatott végrehajtási ügyében 5.0 kor. tőke, ennek 1912. év augusztus hó 10-től járó 6% kamatai, 6 K 20 fillér árverési, 1/3% váltódíj és összesen 152 korona 26 fillér már megállapított végrehajtási és az árverést jelenleg 28 korona 30 fillérben megállapított, valamint a még felmerülő költségekből álló követelése kielégítése céljából a derecskei kir. bíróság területén levő, a derecskei 1769. sz. betétben 1399 és 1400 hrszám alatt felvett házias beltelekre 835 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül az **1913. évi december hó 3 ik napjának d. o. 11 óráját** Derecskére, e bíróság árverési termébe kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (két-harmad) részén alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál, ugy Derecske község házában tekinthetők meg.

Derecske, 1913. szeptember hó 14-én. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Szabó s. k., kir. bíró

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a fehérnemű az üstben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III.**

Kapható mindenütt.

Alkalmi vásár dec. 31-ig!

MOLNÁR FERENCZ

ZÁDOR LAJOS UTÓDA

NŐI DIVATTERMÉBEN

az összes raktáron levő divatcikkek, női és gyermekfelöltök ::::

mérsékelt árakban.

Mult idényből visszamaradt divatszövetek és felöltök ::

félárban kaphatók.

Csak finom minőségű cikkek!

Csak finom minőségű cikkek!

Legjobb cseh bevásárlási forrás

Olcsó ágytoll!

1 kiló szürke, jó, fosztott 2- K, jobb 2-10 K, prima félféher 2-80 K, fehér 4- K, fehér pelyhes 5-10 K, 1 kg. igen finom, hófehér, fosztott 6-40, 8- K, 1 kg. pelyhes, szürke 6-7- K, fehér finom 10- K, legfinomabb melypelyh 12- K. 5 kg. vételnél bérmentve.

Rész, töltött ágyak

sűrűfonalú piros, kék, fehér vagy sárga nankingból, 1 dunyha 180 cm. hosszú, kb. 120 cm. széles, 2 párnával, 80 cm. hosszú, 60 cm. széles, új szürkés, igen tartós, pelyhes tollal töltve 16- K, 20- K, félpelyh 20- K, pelyh 24- K, egyes dunyha 10- K, 12- K, 14- K, 16- K, fejpárna 3- K, 3-50 K, 4- K, dunyha 200 cm. hosszú, 140 cm. széles, 13- K, 14-70, 17-80, 21- K, fejpárna 90 cm. hosszú, 70 cm. széles, 4-50, 5-20, 5-70 K, alsóhuzat erős csikós grauliból 180 cm. hosszú, 116 cm. széles, 12-80, 14-80 K. - Szétküldés utánvétellel, 12 koronától kezdve bérmentve. Cseré megengedve, nemtetszőért pénz vissza.

S. Benisch Deschenitz

Nr. 1148. Csehország.

Dusan illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Hajdúvármegye szállítói nagyáruháza

ajánlja a

lakást változtatók figyelmébe

Óriási szőnyegraktárát:

Függönyök - Csipkekorok - Ágy- és asztalterítők, Hencserterítők - Butorszövetek - Papanok - Matracok - Linoleum

a legolcsóbb árak mellett.

A világhírű és a legújabb rendszerű

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

Ányos Imre cégnél kaphatók Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17. szám.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

TELEFON 12-76.

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket!

Főúri hidegvacsora

Kevés pénzért pompás vacsorát állítanak össze

Kontsek Géza

ujjonnan berendezett csemegekereskedésében ::

Kossuth-utca 7. szám.

Felvágott száraz tűzifa

minden mennyiségben

Horváth János

gőzfűrészeiben

Hulladékfa 100 klgr. 1-80 korona

Kőtegesfa 100 klgr. 2- korona

Felvágott dorongfa . 100 klgr. 2-20 korona

Telefon rendelésre házhoz szállítom. Telefon 131.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

- Debreczeni lakbér szabályzat . 80 fillér
- Házbér-nyugtatónyvecske . 40 .
- Házirend 40 .
- Kapuczdula (minden helyiség részére) 10 .
- Óres lakás bejelentési lap . 10 .
- Ismét kiadott lakás bejelentési lap . 10 .
- Építés engedély iránti kérvény . 10 .
- Lakhatási 10 fillér

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

könyvnyomdájában

DEBRECZEN, PIAOZ-UTCA 49.

ért darabonként kapható

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag hatlábú szedő t mindon szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jelíges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelíges levelek délelőtti 10-12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jelíges levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Szerényebb
igényű nő szeretne megismerkedni egy intelligensebb iparossal vagy kereskedővel. Leveleket Szerény jelígre a kiadóhivatalba. 270

Jó pajtásnak
levele van a kívánt helyen. 2709

Különtéle

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Jó ellátást
kinál mérsékelt árak mellett a piachoz közel, Arany János-utca elején lakó özvegy urinő. Magános urak, ebéd és vacsorára is abonnalhatnak. Kitűnő elsőrangú házi-kozt. Cim a kiadóhivatalban. 111

Kömvés-
és ácsmezteri vizsgára szakszerűen, sikerrel előkészít esti kurzuson, gyakorlott építész Cim a kiadóhivatalban megtudható. 150

Figyelem!
Akinék ritka a haja és főfájásban szenved, igyekezzen azt megelőzni. Keresse föl öz. Czitrom Morné hölgyfodrásztermét Piac-u. 19. (az udvarban hátul, a Bikaszálloda közelében) ott mindenféle hajpótlékok olcsón beszerezhetők. — Ugyanott egy uri fodrászüzlet, jó forgalmu helyen eladó és egy üres. 2640

Olcó,
jó házi koszt kapható urak részére. Méliusz-tér 15. sz. 122

Cserélnék
boltot, lehet bárhol, esetleg ráfizetéssel 3-4000 koronáig. Vargakert, K. Tóth-u. 8. sz. 123

VIZVEZETEK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jóállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 937. 34

Elveszett
kis női pénztárca, amullett és egy levélkével. Megtalálóra értéktelen, illető nőnek megbecsülhetetlen. 10 korona jutalmat adok annak, aki beviszi a kiadóhivatalba. 106

Első emeleti
páholy A) bérletben heti egy napra kivehető az egész idényre. Értekezhetni Péterfia-utca 31. szám. 2653

Üzlet

Simons kenyér
kapható a Deutsch-üzletekben. 13

VALODI

édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Vadász cipőt

és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipésmester, Csapó-utca 41. sz. a. 103

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Új hentesüzlet

A Csapó-utca 68. szám alatt (Retezár-féle házban) naponta friss disznóhús kapható. Ugyiszintén zsirnakvaló hár és sós szalonna, edlben és este frissen sült lacipecsenye. B. pártfogást kér Csonka András Debreczen, Csapó-utca 68. sz. Retezár-féle ház. 2432

Butorok

legelőbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 192

Cseresznye-

és bükffa hálósobák, angol bőr- és gobelin-garnitúrák, modern diványok, matracok, hencserek jutányosan eladók Szántó kárpitosnál. Zugó-utca 3. sz. 995

Gallérok

darabját 4 fillérért tisztítom. Rákóczi-u. 8. Egy leány mosodába, aki gépen vasal, felvétetik. 151

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg étetek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Adás-vétel

Valódi
tisza idei szilvórium kapható kicsinyben, nagyban Farkas József vendéglősnél. Hadházi-ut 24. 149

Vágóhid
felé, Baresai-telepen egy hold föld — lucernásnak való — lakással, ólakkal kiadó. Értekezni lehet Eötvös u. 80. sz. 140

Kiadó
az állomás mellett 43 kat. hold föld urakkal, eselőtházzal, gazdasági épületekkel. Ugyanott 100 mm. elsőrendű burgonya eladó. Értekezni lehet az állomásnál. 142

Két
jókarban levő kétsütős tornyos üzhely jutányosan eladó. Pacsirta-utca 47. szám. 90

Egy garnitúra
cséplőgép családi okok miatt minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2663

VESZEK

levélbélyegeket és olyan koverteket, leveleket, gyászjelentés, meghívókat sít, melyek 1800-1900-ig postán jártak. HARMATHY antiquarium Debreczen, Fűvész-kert-u. 14.

Szentioerei
sajáttermésű, kitűnő fajborok literje 80 fillér. Darabos u. 56. 121

Kopirprést
jó karban levő, megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 110

ó
karban levő gázkályha eladó. Hunyadi-utca 25 Kossuth-szálloda. 2660

Pelyva
eladó a „Hortobágy” gőzmalomban. Telefon 179. szám. 2687

Kitűnő
és olcsó csongrádi borok kaphatók Király fűszerüzletében. Főüzlet Degeföld-tér 11. sz. Fióküzlet Csapó-utca 17, a mozi átjárónál. 131

Lakás

Kávemérésnek
kifőzésnek vagy bármily üzletnek helyiség kiadó Attila-tér 2. 4

Egy
nagyobb és kisebb bolt azonnal kiadó Batthyány-utca 6. 49

Kiadó
bolthelyiség Miklós u. 5. szám alatt, a Vági-féle bolt azonnal kiadó bármilyen célra. Bővebb felvilágosítást ad Goldstein Karolina Miklós-u. 5, Apolló mellett. Telefon 736. 2664

Két szoba
konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás Széchenyi-utca 44. sz. alatt november 1-től kiadó. Átadás folytán előnyös árban. 2594

Bolt,
kétajtós, a piac kellő közepén azonnal, egy tíz méter hosszú négy ajtós májusra kiadó. Csapó-u. 11, Sümegehynél. 2610

Kiadó
egy csinosan burtozott szoba, esetleg konyhával is, Piac-utca 47. szám alatt. Értekezhetni a szobánál. 124

Kiadó
azonnal központon modern iroda (két ügyvéd elköltözik), lakás, műhely. Csapó u. 19. 2680

Kiadó
azonnal szerényebb igényűeknek csinosan burtozott különbejáratu szoba. Piac u. 77, I. em. 6. ajtó. 252

3 szobas
utcai lakás mellékhelyiséggel, irodának kiadó. Miklós-u. 6. sz. alatt. 128

Kiadó
egy szoba konyha speiz. Vörösmarty-u. 19. 2673

Medera
utcai lakás a kollégium mellett májusra kiadó Hüvelyes-utca 10. 15

Elegánsan
burtozott szoba 1-2 ur részére kiadó. Teleki-u. 76. 13

Butorozott
szoba, csendes udvarban 16 K.-ért kiadó. Péterfia-utca 41. 10

Állás

Kereskedelmit
végzett fiatal ember irodába ajánlkozik. Szerény igényű. Cim Kossuth-u. 8, I. em. 3. a. 2686

Ügyes
leány csemegeosztályhoz kiszolgálónak felvétetik Kontsek Gézánál. 2608

Nyugdíjpénztarral
bíró vállalat keres érettségizett gyakornokot. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Nyugdíjas” jelígre. 2658

Okleveles
szülészőnő ajánlkozik betegápolónak. Hatvan-u. 70. sz. Öz. Kovács Józsefné. 138

Kirakat-
rendezést, bármilyen cikkben olcsón elvállalok. Alle Gyula, Török Bálint-utca 17. 134

Elárúsításban
jártas ügynök óvadékkal felvétetik az Ebesszéli forrásvíz vállalatához Szabó Kálmán-u. 45. 67

Béresgazdái
állást keresek. Nagyobb gazdaságokból jó bizonyítványokkal. 40 éves, nős vagyok. 2672

Plüssézés
gouvierozás, aljak, bluzok lerakása legszebben készült Iklódné intézetében, Széchenyi-u. 26. 147

TOLNAI
DÁNIELNÉL
Piac-u. 49.
Olcsó egységárak !!
11-13-15-18
korona.

Jobb
családból való leányokat szabás, varrás kiképzésére, magának dolgozhat, elfogadok Miklós-u. 49.

Árusítónők
vajárusításra felvétetik. Tejesarnok, Nyugoti-u. 2. szám. 266

I odal
alkalmazást keres kereskedelmi végzett leány Homok-utca 107. 121

Konvenciók
családos gazda, kocsis, béres kerestetik Hüvelyes-u. 3. szám. 74

Gépezés
kovács, aki jó lóvasaló, újra felvétetik. Fizetés megegyezés szerint. Cim a kiadóhivatalban. 108

Ferőernemű
varróhoz házhoz ajánlkozik. Nemzetőr utca 3. szám. 2679

Mack-féle
KAISER-BORAX
Előkelő Toaletszer
Százézer családban használatban. Finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban a 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH WIEN III/1
Mindenholt kapható.

!! MEGÉRKEZETT !!
MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe a legfinomabb a n g o l
DIVAT SZÖVETEK
városi új bérház 26. A nagyérdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF
4060-1913. v. k. szám.

Árverési hirdetés.
A debreczeni kir. járásbírósnak 1913. V. 2800/3. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Nagyvárad Templomúveg-festészeti r-t részére budapesti lakostól 860 korona 20 fillér tőke, ennek 1913. év január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 137 korona 61 fill. perköltés erejéig 1913. évi május hó 3-án bírőilag lefoglalt és 746 koronára becsült építőanyagokból álló ingóságok 1913. évi november hó 20-án délelőtti 11 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Sziv-utca 20. szám alatt megtartandó nyilvános bírői árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.
Megjegyzetjük, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi november hó 4-én.
Oláh Géza, bírői kiküldött.